

Olemme historiallisella paikalla. Tällä paikalla toimi vesivoimalla toimiva mylly ensimmäisen kerran jo vuonna 1635 ja 1900-luvun taitteessa tällä paikalla toimi kolme myllyä yhtäaikaista. Puhuttaessa Isokoskesta ja sen historiasta ei voida sivuuttaa Matti Pietikäistä, yhtä aikansa Suomen rikkainta ja menestyneintä liikemiestä. Hän omisti parhaimmillaan Isokoskeen liittyvän 85 ha tilan myllyjen lisäksi.

Muistio 15.1.2010.

- minulla oli tuolloin onnea, pääsin haastattelemaan 24 aikalaista ja olin itsekkin lapsuudessani laskenut tämän joen veneellä ja soudellut koko vesistöreitit Ryttylle asti edestakaisin. Suosittelen sen reitin tekemistä.
- Sain käsiini pienen osan säästynyttä Matti Pietikäisen kirjanpitoa, kuormakirjoja ja valokuvia. Siinäkin suunnatonta tuuria.

Jäätyäni eläkkeelle verotarkastajan virasta kiinnostuin tietämään kauppias Matti Pietikäisestä. Tuohon aikaan kirjoittelin vanhempieni äitini ja isäni syntymäpäivälahjakirjoja. Vanhemmiltani sain kuulla, miten heitä kohdeltiin Kaliman tilalla. Äitini ja hänen kaksi sisartaan olivat olleet Kalimassa palvelijan tehtävissä.

Mikä ja minkälainen ihminen Matti Pietikäinen sitten oli, siitä kerron lyhyesti.

Olin tietoinen, että kauppias Matti Pietikäinen omisti Isokosken myllyn 1900-luvun alussa.

- siis palvelusväen kohtelu oli keskeinen asia, kun selvittelin kauppias Matti Pietikäisen historia
- minua ihmetytti suuresti mistä syystä Matti Pietikäisestä ei ole kirjoitettu juuri mitään, ei elämäkertaa, ei kirjoja, vain hajanaisia lähinnä lehtikirjoituksia.

Tutkimusmatkani johti kansallisarkistoon. Sieltäkään ei löytynyt vastausta, vaikka sainkin käsiini Matti Pietikäisen (10.3.1870 – 28.2.1930) ja hänen puolisonsa Toivaisenniemen tyttären Margareta os. Pöksyläisen 11.2.1861 – 14.10.1932) perukirjat.

Kyläpuheina puhuttiin Kalimoisen konkurssista, sitä hän ei tehnyt, varoja jäi ylikin. Kalimon tila myytiin valtiolle lisämaiksi vasta 19.2.1960 ja varsinainen jako tapahtui vasta 1970-luvun taitteessa.

Matti Pietikäisen kaatoi 1930-luvun lama ja kuolema, sekä rautatie mikä vei laivaliikenteen rahat rautateille 1900-luvun alkuvuosina.

Matti Pietikäisen omistus Isokoskella päättyi Sulkavan vedenlaskuun. Vuonna 1922 Kuopion läänin kuvernöörin luvalla saatiin laskea Sulkavanjärven vettä yhdellä metrillä. Vahinko tapahtui ja vettä laskettiin puolitoista metriä. Tuo vedenlasku lopetti

- Sulkavan Isokosken uitot se lopetti Isokosken myllyt, sahan, pärehöylät sekä muun liiketoiminnan täällä Isokoskella.
- Viimeiset puut uitettiin sotien jälkeen v. 1950.

Liikemiehiä vaanasivat kaikenlaiset syöpäläiset, kaikki eivät ole rehellisiä. He eivät toimi samojen sääntöjen mukaan miten Matti Pietikäinen itse toimi. Harvempi tietää, että Matti Pietikäinen rakensi mm. Salmenkylän kansakoulun v. 1925, avoimen tarjouskilpailun perusteella. Hänet tunnettiin myös hyvin avokätiseksi yhteiskuntavaikuttajaksi, joka antoi lainaa vaikeuksissa olevalle, mutta huolehti velkojensa perinnästä. Siitä kertovat arkistoni lukuisa lehtikirjoitukset.

Kiitän tarkkaavaisuudesta ja vastaan kysymyksiin.